

בס"ד יח' מר-חשון ה'תשע"ט
הדלקת נרות - 17: 37
צאת השבת - 18: 27
רבנו תם - 19: 04
שעון קיץ - מהלוח המדוייק של "אור החיים"
ע"פ "אופק תל אביב"

שנה תשע עשרה - עלון מס' 934
@ ביום שני כ"י חשוון הילולת ר' **מרדכי שרעבי** זצ"ל.
@ **במוצאי שבת - שעון חורף.**
@ להקדשת העלון לרפואה והצלחה, פרנסה טובה או
לע"י קרוביכם. **טלפון המערכת : 054-7743834**

אברהם יגל

לעיני **בבאי מוסאי** בן אברהם ז"ל
לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל ובכללם לאברהם יגל בן רעות נ"י

פסטידון: "ואשה אחת"
(מלכים ב' ד')
מרתק - ראו בעמוד 2
מכל מלמדי השכלת

**בדוק ומנוסה - סגולה גדולה
להשתתף בסעודה רביעית
בביתנו "אוהל-מועד" ב- 20:30**

פרשת וירא

❏ "ובתואל ילד את רבקה"
הכתוב בא ללמדנו, לפי ה"סיפורנו" ש"בתואל", שהיה מבני הגבירה, "ילד את רבקה", וזאת כדי לבשר לאברהם שנמצאת בבית אביו אישה שראויה להיות לבנו יצחק כדי שלא יצטרך להידבק בבנות כנען, ומה שנאמר "ופילגשו... ותלד גם היא" (בראשית כ"ב כד) היא ללמדנו שגם פילגשו של נחור ילדה את מעכה שהיתה גם כן ראויה לבנו יצחק למקרה שהוא לא יבחר ברבקה ועדיין לא יצטרך לזרע של כנען.

❏ "חדל להיות לשרה אורח כנשים" (י"ח - י"א)
ה"חתם סופר" אמר בדרך מליצה, הגמ' בבבא מציעא [פ"ז]. אומרת, "אשה צרה עיניה באורחים", אבל שרה היתה גומלת חסדים ועיניה לא היו צרות באורחים, ולכן אמרה התורה "חדל להיות לשרה אורח כנשים", **היא לא התייחסה לאורחים כשאר הנשים...**

❏ "ויחזיקו האנשים בידו וביד אשתו וביד שתי בנותיו"
המלאכים מתוארים בפסוק זה כאנשים, כיצד אם כן הם אוחזים ביד אשתו של לוט, הרי זה דבר רחוק מן הצניעות? אומר רבי יוחנן לוריא ב"משיבת נפש", כי בדווקא התורה מתארת אותם כאנשים ולא כמלאכים, ללמדנו הלכה, שבשעת סכנה ואימה ופחד אין שולט היצר הרע, **ואם צריך לסייע בידי אשה מותר לאחוז בידה.**

❏ "ויעש משיתה ביום הגמל את יצחק" (כ"א ח)
אומר רבי לוי יצחק מברדיצ'ב ב"קדושת לוי" **שהתענוג של הצדיקים הוא לעשות את רצון ה' כדי שה' יוכל להיטיב להם, וזהו תענוג לה' שהוא יכול להשפיע רב טובה וברכה לעם ישראל בזכות הצדיק.** וביארו חז"ל כאן, "ביום שיגמול חסדו לזרעו של יצחק" שמחת אברהם היא שיתמלא רצון ה' בזה שיגמול חסד לזרע אברהם יצחק ויעקב.

פִּינַח הַנְּיָבִים וְהַפְתָּחִים
תְּלוּ עַל בְּלִימָה = אֵין לוֹ קֵל בְּסִיס, אֵין לוֹ אַחֲזָה בְּמִצִּיאוֹת.
דוגמה: הַהֶסֶפֶס שֶׁנֶּחְתָּם בֵּין רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה לְבֵין הַנְּהָלֶת מִשְׁרָד הַדְּתוֹת תְּלוּ עַל בְּלִימָה.
מקור: נוֹטָה צְפוֹן עַל-תְּוֹהוּ, תוֹלָה אֶרֶץ עַל-בְּלִימָה (איוב כו, ז).

מעִינֵי הַפְּרָשָׁה:
← ביקור שלושת המלאכים אצל אברהם ושרה ובשורתם על הולדת יצחק לעת זקנתם.
← הפיכת סודו ומורה והצלת לוט ומשפחתו.
← אברהם ושרה בגר.
← הולדת יצחק וגירוש ישמעאל מבית אברהם.
← הברית בין אברהם ואבימלך בבאר שבע.
← **עקידת יצחק**, הנסיון העשירי והגדול.
← תולדות בני נחור שממנה יצאה **רבקה.**

❏ "וירא אליו ה'" (י"ח - א')
שמו של אברהם לא נזכר כאן מפורש, אלא יורא **"אליו"**, לשון **נסתר**. מדוע לא כתוב את שמו: אומר ה"כלי יקר", באברהם היו שני חלקים, שמו ומהותו. **השם אברהם מראה על שורה וגדלות**, וכמו שאמר הקב"ה "כי אב המון גויים נתתיך" - אבל מהותו של אברהם אבינו היתה בדיוק הפוך, וכמו שאמר על עצמו **"ואנוכי עפר ואפר"**, **שמלמד על ענוה ושפלות אמיתית.**

❏ "ואקחה פת לחם וסעדו ליבכם אהר העבורו" (יח' ה)
מבאר ה"משך חכמה" את דברי אברהם למלאכים בדרך הלצה לפי שיטת ה"יראים" שאומר שאכילה ללא שתיה אינה חייבת בברכת המזון לכן אומר אברהם, אתן לכם לאכול רק לחם ללא שתייה כך שלא תתחייבו בברכת המזון ותוכלו ללכת מיד, "ואחר תעבורו", שלא תצטרכו לברך.

❏ "ואקחה פת לחם וסעדו ליבכם ואהר העבורו"
אמר רבי יצחק, בתורה נביאים ובכתובים מצינו פת היא מזוניתא דליבא. (מד"ר מ"ח). **"פת" בגימטריה "תלמוד"**, ואקח "פת" לחם וסעדו ליבכם.
❏ "ויפגו משם האנשים וילכו סדימה ואברהם עידו עומד כפני ה'" (י"ח - כ"ב)
אע"פ שהמלאכים שנשלחו להשחית כבר הגיעו לסדום, מ"מ אברהם "עודנו עומד" **לבקש רחמים וללמד זכות.** שאפילו חרב מונחת על צווארו של אדם אל ימנע עצמו מהרחמים. וכן בחייב מיתות אמרו (סנהדרין מ"ב) היו מחזירים אותו ארבעה וחמשה פעמים עד שיהיו ממש בדבריו.

❏ "וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים..."
נוהגין העולם כשמביאין קטן לבית הכנסת אומרים "ברוך הבא". לפי ש"הבא" עולה בגימטריא **שמונה** והיינו **ברוך הנימול לשמונה.** (דעת זקנים)

הסידור מכתול מדר עמי! העלון טעון גניזה. אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה. במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן. ניתן להוריד את העלון באתרים הדתיים "לדעת" ו-"חיידוש" : <http://www.hidush.co.il/> <http://ladaat.info/>

כולל "חזון עובדיה" מושב בן זכאי
ע"ש עובדיה רפאל ויצה ד"ר

הציבור מוזמן ביום הבחירות יום שלישי כ"א חשון 30.10.18
ליום שכולו תורה שתיקנים בטל "חזון עובדיה" במושב בן זכאי
בזאת בהמוניכם כולם מגיעים.

09:00 הרב ברוך רוזנבלום שליט"א מדי משרים	09:50 הרב בנימין חותה שליט"א מדי שיעור קבוע בגולל בימי שלישי
10:45 הרב יצחק פוגר שליט"א הידידות	11:30 הרב יוסף מוגרבי שליט"א שיחת חינוך
12:00 הרב יגאל כהן שליט"א ראש מוסדות יגיע אחר	13:30 הרב אהרן בוטבול שליט"א מדי שיעור קבוע בגולל בימי רביעי
14:30 הרב זמיר כהן שליט"א מ"ד הידידות	15:00 הרב אלמוג לוי שליט"א מדי שיעור קבוע בגולל בימי ראשון
16:45 הרב יהודה מויאל שליט"א שמחת היום	16:00 הרב אייל עמרמי שליט"א ראש מוסדות א"ת השו"ו - ירושלים
17:00 הרב מאיר אבוחצירה שליט"א מפ מניק מולדת	18:00 הרב מאיר שוורץ שליט"א שמחת היום
19:00 הרב ליאור גלרז שליט"א שיחת חינוך	20:00 הרב גדעון בן משה שליט"א מדי שיעור קבוע בגולל בימי שני

הפנייה מוקדמת: 052-5845183 | כיבוד קל | כניסה חופשית | עזרת נשים פתוחה
השיעורים מתקיימים בכולל "חזון עובדיה" במושב בן זכאי רחוב הירמון 165

"בניך כשתילי זתים" - חינוך

אברהם נוקט צעד ענישה קל

התנגדות אברהם לגירוש ישמעאל לא נבעה ממניע אישי אלא מהפילוסופיה החינוכית שלו. אברהם התאמין לכל אורך חייו בגישה של קבלת האחר תוך אמונה ביכולת לשנותו לטובה על-ידי השפעה חיובית. כך הוא עשה נפשות עוד בחרו, כך נהג לפתוח את אוהלו לארבע רוחות השמים, ולקלוט אל תוכו אנשים מכל הסוגים ומכל מאמינים שהוא, ואף שלושה עוברי אורח שנראו כעובדי עבודה זרה והגיעו בתזמון בלתי מוצלח במיוחד זכו לקבלת פנים מלכותית באוהלו. זאת ועוד: דרכו של אברהם היא ללמד זכות אף על הרשעים הגדולים ביותר, כפי שמשתקף מהוויכוח הניעו להתוכח שניהל עם קונו במטרה להציל את אנשי סדום. אך טבעי אפוא, שאברהם יחפש לראות את הטוב גם בישמעאל, ויאמין שניתן להשפיע על רוחו ולשנות את דרכו. אברהם, לפי פרשנות זו, מתנגד באופן עקרוני-אידיאולוגי לצעדי ענישה תקיפים בחינוך, הוא אינו תומך בהרחקת תלמידים מבית הספר או מהישיבה, ובוודאי שאינו מוכן לגרש ילדים מביתם אלא לחבקם ולקרנם לחיק התורה.

כל הישועות והברכות

לשרון ושדונה ישראל הי"ן שתמו לסעודה הרביעית בליווי. זכות מרן עובדיה יוסף זצ"ל תגן בעדם, לרפואתם והצלחתם שיתברכו בכל מילי דמיטב ויתגשמו כל משאלות ליבם. שיזכו באושר ובפרנסה טובה, וירוו נחת מיוצאי חלציהם להגדיל לע"י חיים בן אברהם ז"ל

מרכה והצחקה

לידידנו מזכי הרבים **י"צחק מוסאי** הי"ו שיצליח בכל דרכיו ומעשיו ומשקד לזכות את הרבים מתוך רפואה שלימה ובכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות ובפרנסה טובה עם רעייתו **שושנה** ומשפחתו

מרכה והצחקה

לאהרון יצביה ז"רפי שיתברכו ברפואה שלימה ובכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות בפרנסה טובה הם ובני ביתם לשנים רבות ונעימות ויתגשמו כל משאלותם לטובה

שיעור התורה הגדול בתבל

ארגון "אברהם ז"ל" משדר בליווי בכל מוצאי שבת את שיעורו של הראשון לציון הרה"ג יצחק יוסף שליט"א בבית הכנסת "אוהל מועד" בשעה 20:30 שיעור יוקרן על גבי מסך ענק. בע"ה תתקיים סעודה רביעית, בחסות "בית הלחם"

מרכה והצחקה

לידידנו מזכי הרבים **אירן ואפרת פינטו** על כל הסיוע והעזרה שיתברכו ברפואה שלימה ובכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות בפרנסה טובה הם ובני ביתם לשנים רבות וזיווג הגון לילדיהם.

מרכה והצחקה

לידידנו מזכי הרבים **למרבכי ורותי גזיכץ** על כל הסיוע והעזרה שיתברכו ברפואה שלימה ובכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות בפרנסה טובה הם ובני ביתם לשנים רבות וזיווג הגון לילדיהם.

מרכה והצחקה

לידידנו מזכי הרבים **כמזל קרן** בת עליזה הקב"ה ישלח מזור ומרפא לרנ"ב אבריה וש"ס"ה גידיה. רפואת הגוף ורפואת הרוח לשנים רבות

מרכה והצחקה

לידידנו מזכי הרבים **רפואה שלימה** כיהודה בייזלמני בן גיחה הי"ן הקב"ה ישלח מזור ומרפא לרמ"ח אבריו וש"ס"ה גידיו. שיחזור לאיתנו ויזכה לשנים רבות ונעימות טובות ונעימות.

מרכה והצחקה

לע"י הצנוע והענו **יחזקאל ישר** בן דינה ז"ל חשון פקידת שנתו שימליץ טוב בעד כל משפחתו

מרכה והצחקה

לע"י הצנוע והענו **רחל נחל** בת פריחה ז"ל כא' חשון פקידת שנתה שתמליץ טוב בעד כל משפחתה

מרכה והצחקה

לע"י הצנוע והענו **אברהם חזני** בן פרנטי ז"ל יט' חשון פקידת שנתו שימליץ טוב בעד כל משפחתו

מרכה והצחקה

לע"י הצנוע והענו **חנה ספינה** התפילה מנחה מתקיימת כל יום בשעה 14:00 בקניון "לב יבנה" בחנות "מסורת" ליד חנות "נחשון" הציבור מוזמן לחזק את המניין

שבת שלום ומבדרך

<p>רפואה שלימה והחלמה מהירה לכל החולים ובכללם -:</p> <p>שלמה לארי בן מרים הי"ן אדר ישראל בן שרית הי"ן משה נאמן בן מרים הי"ן אברהם נאמן בן מרים הי"ן ישראל פרגי רפאל בן מרים הי"ן באבאי באבאי בן מורווי הי"ן יהונתן אריאל בן שרה הי"ן שבתי מוסאי בן נהיית הי"ן משה בן סרוור הי"ן אסתר אהרני בת גוהר מנב"ת</p>	<p>רפואה שלימה והחלמה מהירה לכל החולים ובכללם -:</p> <p>אברהם יגל בן רעות הי"ן ניסים דודי בן שרה הי"ן עילאי-י דורון בן אריאלה-מזל הי"ן שרה ז"ל בן רבקה מנב"ת נעימה שלומזה בת מרים מנב"ת חנה דויד בת שרה מנב"ת דינה מוסאי בת חנה מנב"ת לידה הוני בת מרי מנב"ת דליה נסימי בת גורג'יה מנב"ת הודיה חיה בת אסתר מנב"ת</p>	<p>רפואה שלימה והחלמה מהירה לכל החולים ובכללם -:</p> <p>משה אליאס בן רבקה ז"ל לירן מלכה ז"ל בן ריטה שתחיה אברהם שריפיאן בן מרים ז"ל משיח אליאס בן רחל ז"ל משאלה יוסף בן גולשן ז"ל משאלה בן-יהודה בן נרגיס ז"ל גוהר יצחק-פור בת חנה ז"ל סולטנה נסימי בת גולשן ז"ל</p>	<p>רפואה שלימה והחלמה מהירה לכל החולים ובכללם -:</p> <p>מרבתי לארי ז"ל בן שלמה ושרה שיחיו</p> <p>בבאי מוסאי בן אברהם וזליכה ז"ל</p>
---	---	---	---

"אל תקרי הליכות אלא הלכות"

הלכות "שינוי מקום" באמצע הסעודה יסוד דין שינוי מקום בסעודה

במסכת פסחים (קא): שינוי: אדם ששינה את מקומו בשעת האכילה, ולמשל, היה אוכל במקום אחד ויצא למקום אחר לאכול שם, צריך לחזור ולברך. ובגמרא אמרו, שלא אמרו שצריך לחזור ולברך, אלא כשיצא מבית לבית אחר, אבל ממקום למקום אינו חוזר לברך. ופשוט הדברים, שהיוצא מבית לבית ממש, צריך לחזור ולברך ברכת המוציא, אבל באותו בית, אם הלך ממקום למקום אינו צריך לחזור ולברך.

מה הפירוש "מבית לבית"?

ונחלקו רבותינו הראשונים בפירוש ש"ממקום למקום" אינו חוזר לברך, הכוונה היא שמתוך לעבור באמצע הסעודה מחדר אחד לחדר אחר בבית, או שהכוונה בזה שרק באותו חדר מותר לעבור מפניה לפניה, אבל לעבור לחדר אחר ממש אסור, כי חדר אחר לגמרי נחשב כבית אחר.

מעבר ממקום למקום באולם גדול

והנה לכל הדעות, לענין שינוי מקום בסעודה, אם שינה מקומו באותו חדר ממקום למקום, אינו חוזר לברך שוב על מה שאוכל, כל שיכול היה לראות את המקום הראשון שישב בו. ואפילו אם אינו רואה את מקומו הראשון מחמת שיש איזה ארון וכדומה שמסתיר לו את הראייה, גם כן נחשב לענין זה כמו שרואה את מקומו הראשון. והדין כן גם אם מדובר באולם שמחות גדול מאד, שכל שיכול לראות את מקומו הראשון, אין בזה דין שינוי מקום. ואפילו לכתחילה מותר לאדם לעבור ממקום למקום באותו חדר בשעת הסעודה, שאין זה נחשב לשינוי מקום לענין זה.

מעבר לחדר אחר, או לדירה אחרת בבנין משותף

ואם רוצה לעבור מחדר אחד לחדר אחר באותו הבית, או מחדר אחד לעליה, שהיא הקומה השנייה בבית, אינו רשאי לעשות כן לכתחילה, מפני שיש סוברים ששינוי מקום מחדר לחדר נקרא שינוי מקום בסעודה וכדין מי שעובר מבית אחד לבית אחר שחייב לחזור ולברך. ומכל מקום אם עשה כן בדיעבד, שיצא מחדר אחד לחדר אחר, אינו חוזר לברך, שהרי כלל גדול בידינו "ספק ברכות להקל", והואיל ויש מרביתנו האשונים הסוברים שאין לברך כאשר עבר מחדר לחדר, יש לחוש לדבריהם ואין לברך שנית. וכן הדין לענין שינוי מקום מביתו לבית חבירו בבנין משותף, שאסור לכתחילה לעבור מביתו לבית חבירו, ומכל מקום אם עשה כן בדיעבד אינו חוזר לברך, שיש אומרים שדין מעבר מחדר לחדר שווה לדין מעבר מבית לבית באותו בנין משותף.

ההבדל בין דירה בבנין משותף, לבין חדר אחר באותו בית

ומכל מקום יש חילוק להלכה בין מעבר מחדר לחדר באותו הבית, לבין מעבר מבית לבית בבנין משותף, שאם מתחילת הסעודה בשעה שבירך היתה דעתו לעבור לאכול בחדר אחר באותו הבית, רשאי לכתחילה לעשות כן, אבל מבית לבית באותו בנין, אפילו אם היה בדעתו מתחילה לעבור לבית חבירו, אינו רשאי לעשות כן.

ואם עבר מבית לבית באמצע הסעודה, ורשות הרבים מפרידה בין שתי הבתים, (שלא מדובר בבנין משותף אלא בשני בתים ממש), אז בודאי שחייב לחזור לברך המוציא בתחילת הסעודה שאוכל, שמבית לבית נחשב הדבר להפסק.

ולסיכום: מותר לעבור באמצע הסעודה מפניה לפניה באותו החדר, אבל לחדר אחר לכתחילה אין לעבור באמצע הסעודה אלא אם חשב מתחילה לעשות כן. ואין לצאת לבית אחר באמצע הסעודה. ואם עבר ויצא לחדר אחר או לדירה אחרת באותו בנין, אינו חוזר לברך. ואם יצא לבית אחר ממש, שרשות הרבים מפסיקה בין שתי הבתים, חוזר לברך שוב, מפני שהפסיק בסעודה לכל הדעות.

מבל מלמד" השכלתי

"ותרא שרה את בן הגר המצרי אשר ילדה לאברהם מצחק" (כ"א, ט')

עינינו הרואות שבני ישמעאל אינם נאמנים ולא עמדו בשום השכם שנחתם איתם, וזהו "ותרא שרה את בן הגר המצרי (ישמעאל) "מצחק" - עושה צחוק מבניה, חותם הסכמים ומפר אותם. ההסכמים המפורסמים ביותר היו "הסכמי אוסלו" שבעטיים נותקו המוני יהודים מבתיהם ואותם מפרים בני ישמעאל השכם והערב, ומנסים ללא הרף להרוג ולפגוע בנו. רמז לכך, אומר ה"שערי נסים", "מצחק" = 238 בדיוק בגימטריה "הסכמי אוסלו" (238) וכן בגימטריה "להרג" (238) (הרב ברוך בוקרה שליט"א)

"וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחוט את בנו" (כ"ב, י')

הוא לקח הסכין בידו הימנית והתחיל לחתוך את עור צווארו בשיעור שיצא רביעית דם אז בא השטן ודחף אותו בידו של אברהם וכך נשטם הסכין ונפל למטה וי"א כי נגמיה וכשראה אברהם כך אמר נראה כי אין הקב"ה רוצה שאשחט אותו אם כן נראה שאני מחויב להורגו בידיים. וכשרצה אברהם לחונקו אמר לו המלאך "אל תשלח ידך אל הנער..." (המגיד מספר לוקט ממורשת אבות)

חמישה אירועים מתרחשים "ביום השלישי" בחומש בראשית.

- אברהם עוקד את יצחק על המזבח ביום השלישי למסעם לארץ המוריה (בראשית כ"ד)
- שלושה ימים אחרי שיעקב בורח נודע על כך ללבן. (בראשית לא כ"ב)
- שמעון ולוי השמידו את העיר שכס ביום השלישי לאחר מילת תושביה. (בראשית לד כ"ה)
- פרעה חוגג את יום הולדתו ביום השלישי לאחר חלומם של שר האופים ושר המשקים. (בראשית מ"ג)
- יוסף הוציא את אחיו מהכלא שלושה ימים לאחר מאסרם. (בראשית מב י"ח)

אילו שני אנשים נותנים זה לזה בדיוק את אותן מתנות?

כשאבימלך מחזיר את שרה הוא נותן לאברהם "צאן ובקר" (בראשית כ"ד). מאוחר יותר בפרשתנו כשהשניים כורתים ביניהם ברית, אברהם נותן לאבימלך מתנה של צאן ובקר. (בראשית כ"ז)

חוליה בשרשרת

היום אני אברך כולל, בן תורה אמיתי המשלים את כל השעות הארוכות והימים הרבים בהם לא היה לי מושג ביהדות. לא התפללתי ולא שמרתי שבת לא כשרות ולא... יש לי עוד הרבה מה לתקן אחרי הזוהמה בה הייתי שקוע, איך זכיתי להגיע לכך?

אחרי נישואי עבדתי כמורה בתיכון חילוני, תמיד נחשבתי לאדם משכיל וחושב. התנהגות התלמידים היתה מתחת לכל ביקורת, ללא דרך ארץ ומידות טובות ולולא השבט המאיים של המנהל ותעודת הברגרות הם לא היו באים כלל לביה"ס. היו לי הפירעה משמעת קשות ותעלולים נוראיים בכיתה, ועד כמה שניסיתי להפוך את השיעורים למעניינים לא הצלחתי. באחת הפעמים ששהיתי בספריה מצאתי ספר של סיפורי צדיקים, החלטתי לקרוא בו ופתאום צץ במוחי רעיון, אולי אשנה את העלילה, הדמויות והרקע ואכין סיפורים ברוח שלנו לשיעורי הספרות שלי. העברתי כמה שיעורי ספרות כאלו והם היו מוצלחים במיוחד, התלמידים ישבו מרותקים לנוכח הסיפורים החדשים שזרמו בכיתה, ואף השפיעו עליהם לטובה. המנהל ציין באוזני לא אחת את התפעלותו הרבה מהדרך שאני מחזיק את הכיתה, "אני מבין שאתה משקיע מאוד בהכנת השיעורים" – אמר, הנהנתי בראשי. המגמה של הנהלת ביה"ס נגד הדת היתה ברורה, ההורים והמנהל חששו מגל סוחר של חזרה בתשובה לכן כל סממן של דת נעקר, וכל מי שדיבר בכיוון הוצא מן המקום. ידעתי שאם המנהל ימצא את המקור ממנו אני שואב את הרעיונות לשיעורי אשלם על כך במשרתי. באחד הכנסים לחלוקת תעודות בגרות שנערכו בתיכון הגיעו ההורים וגם הסבים. אחד הסבים התקרב לעבר המנהל והחל משבח אותי באוזניו, ישבתי לא רחוק והסמקתי מהנאה לשמע השבחים, והזקן המשיך: "כשהייתי קטן וגרתי בפולניה היה אבי מספר לי בכל שבת סיפורי צדיקים", והוא החל להפליג בזיכרונותיו. המנהל נע על כסאו בקוצר רוח, הטקס עמד להתחיל ובכלל מה הקשר בין סיפורי צדיקים למורה לספרות, אבל אני ידעתי את המשך הסיפור היטב...

הרגשתי איך ליבי נופל בקרבי והזקן המשיך: "כשהגענו לארץ עזבתי את הדת, תמיד קינן בי הרצון לשוב אך לא זכיתי, גם הבנים והנכדים שלי ממשיכים בדרך שלי ואינם שבים והנה אני פותח מחברת של הנכד שלי ומה אני מוצא בה? סיפורי הבעל שם טוב, אמנם המורה שלך שינה אותם כמעט לבלי הכר אבל את העיקרון שלהם לא שייך להסתיר..."

המנהל העיף מבט זועם לכיווני ואז כבו האורות והטקס התחיל. למחרת בבוקר נקראתי לחדר המנהל שאמר: "לא הבנתי למה שקט בשיעורים שלך והנה קיבלתי תשובה... אתה מנסה להחזיר אותם בתשובה? לא עמדת בתנאי העבודה, פגמת ב"שמו הטוב" של המוסד, ראה את עצמך מפוטר..."

למרבה הפלא ירדה עלי שלוה רבה, גם כשיספרתי על פיטורי לאשתי. את הבקרים ביליתי בספריה שסיפקה לי ספרי דת נוספים ולאט לאט אבל בטוח, התחלתי לפסוע בעולם התשובה למרות המחאות שסביב, ואף הלכנו לסמינר. הילדים שנולדו לנו גדלו על דרך התורה

למהדרין. ערב אחד התקשרו אלי מארגני סמינר לחוזרים בתשובה בבקשה לבוא ולספר את סיפורי, בתחילה סרבתי אבל אח"כ חזרתי בי. אם מישהו יחזור בתשובה בזכות סיפורי הרי שאציל נפש ואזי יקוים בי כאילו קיים עולם מלא, ולמה שאפסיד שכר כה רב? ההרצאה שלי נקבעה לאחר סעודת הלילה, שלאחריה קמו אנשים להודות לי ולברר כמה פרטים. בחור צעיר קרב אלי, משהו בעיניו הזכיר לי מישהו ולא ידעתי את מי. כשקרב אלי אמר: "המורה, תודה רבה על ההרצאה הנפלאה שלך".

"למדת בתיכון באותה תקופה?" שאלתיו בסקרנות. "אני מתפלא על המורה שהוא אינו מכיר אותי, סבא שלי דיבר עם המנהל, אני יובל הנכד של הזקן ש'קלקל' לך את מקום העבודה". טפחתי לו על שכמו: "סבא שלך לא קלקל שום דבר, הוא עזר לי להגיע למה שאני היום ומן הסתם יקבל על זה שכר רב משמים, אבל אתה, מה אתה מחפש כאן?"

"אני מחפש אותך, מאז שעזבת אין לי מנוחה, התלמידים התנכלו לי... "בגללך אין לנו מורה לספרות, מה סבא שלך רצה ממנו?" שאלו אותי בשנאה, כולם אהבו אותך והצטערו שעזבת. הייתי בודד בחברה, כשהלכתי לבקר את סבא שלי, הוא קידם את פני עם ספר ישר: "זה הספר ממנו המורה שלך מכין את השיעורים" – אמר לי. כשחזרתי הביתה פתחתי את הספר וקראתי בו, סבא סיפק לי ספרים מהם שתייתי בצמא סיפורי צדיקים. המנהל לא היה מוכן לקבלני חזרה לביה"ס, אבא כועס עלי. מאז אני מחפש..." חייבתי את כתפו ואמרתי: "הדלת שלי פתוחה לפניך 24 שעות ביממה". קבענו שיעור בפרשת השבוע לבוקר ומאז אני תומך בו, סדרתי לו מקום באחת הישיבות הטובות שם דואגים לו לצורכי הנוף והנפש. לאחר שנה כשנפגשנו קיבלתי ממנו מתנה. פתחתי אותה בהירות, היה זה ספר עתיק בעל דפים צהובים מתפוררים, ספר שעוד בפולניה, סופרו ממנו סיפורים על הבעש"ט וחסידיו, ספר שהציל 2 נשמות מרדת שחת.

"אל' זא תעבור מעל עבדך" (יח, ג)

גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני השכינה" (שבת כזז) אם כה גדולה מצווה זו, שאלו לרבי חיים מגריצה, מדוע לא ציותה התורה על מצוות הכנסת אורחים? והשיב שאילו הייתה מצווה זו תלויה ב"מצוות עשה" היו אנשים מסוגלים לסחוב אורחים בעל כרחם, להאכיל אותם בעל כרחם ולשלח אותם בעל כרחם - כדי שיוכלו לקיים מצווה נוספת ולהכניס את האורח הבא...

"והטענו תחת העץ" (יח, ד)

בשבת פרשת וירא נכנס אחד הנכדים לבקר את הסבא הגדול, מרן הגרי"ז סולובייצ'יק זצוק"ל. ביקש הסבא מהילד שיביא ראייה מן הפרשה שהמלאכים ביקרו אצל אברהם בחג הפסח. השיב הילד: אברהם ביקש מהם "והשענו תחת העץ". הרי לך מצוות הסיבה... שוב התבקש הילד: וכעת תפריך את הראיה! השיב הילד: הרי כתוב שהם ביקרו אצלו "כחוס היום" - ודין הסיבה הוא רק בלילה...

(עובדות והנהגות לבית בריסק)